

Рецензия

от проф.Симеон Павлов Йорданов, дн - член на научно жури, назначен със заповед №1804 от 04.09.2017г. на Ректорът на ЮЗУ „Н. Рилски“

Относно: Конкурс за академичната длъжност „Доцент“, обявен в ДВ, бр.54 от 05.07.2017год. по професионалното направление 7.6. Спорт (Плуване) за нуждите на катедра „Спорт“ към факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт“ при ЮЗУ „Н.Рилски“.

Единствен кандидат: Главен асистент, д-р Даниела Лекина

Главен асистент, д-р Даниела Лекина е родена на 22.03.1961 г. в гр. Гоце Делчев. Средното си образование завършва в ПГ „Яне Сандански“ гр. Сандански, а висше във ВИФ „Г. Димитров“, София. Има забележителна спортна кариера в плуването, основите на която са поставени в Спортен плувен интернат в гр. Сандански. Безспорният и спортен талант се развива през годините и съвсем естествено е включена в различните национални гарнитури на страната. Многократен държавен и балкански шампион е по плуване, майстор на спорта. Спортист №1 на Благоевградски окръг за 1975 и 1976г.

Професионалната си кариера започва като треньор по плуване във ФК „Пирин“. По-късно след спечелен конкурс работи като специалист в Централна Научно-приложна лаборатория към Спортен Интернат, гр. Благоевград, където участва в Изследване на физическите и функционални възможности на спортисти.

През 1994г. спечелва конкурс за преподавател по плуване в ЮЗУ „Н. Рилски“ и до обявяването настоящия конкурс, 23 години заема академичните длъжности асистент, старши асистент и главен асистент. Притежава научната степен „Доктор“ по научната специалност 05.07.05.

„Теория и методика на физическото възпитание и спортната тренировка (вкл. Методика на лечебната физкултура)“ от 2014г.

Като преподавател гл. асистент, д-р Даниела Лекина води практически и семинарни упражнения, лекции и практикуми в ЮЗУ „Н. Рилски“ в образователно-квалификационни степени „бакалавър“ и „магистър“ на студенти от специалностите „Спорт“, „Физическо възпитание и спорт“ и „Кинезитерапия“.

Прегледа на учебната дейност показва , че годишната и натовареност включва дисциплини свързани с конкурса. За обучението на студентите по плуване от отделните образователно-квалификационни степени за посочените по-горе специалности, е разработила и внедрила в практиката 11 учебни програми, от които 10 задължителни и 1 избираема.

Владее на много добро ниво руски и гръцки език, и притежава необходимата компютърна грамотност за използване на информационни технологии в преподавателската и научно-изследователска дейност.

От изложеното до тук следва да се изтъкне, че образователната подготовка и педагогическия опит на кандидатът, са в областта на професионалното направление на конкурса.

Научната продукция на гл. асистент, д-р Даниела Лекина, се свежда до 32 заглавия. От тях: автореферат на дисертация - 1, 1 монография, 1 учебник по плуване, публикации в научни списания и сборници -26 бр., от тях у нас - 17 бр., в чужбина - 9 бр. (в Румъния - 3, в Македония - 4, в Гърция - 2 бр.).

Водещ автор е на 17 публикации, от общо 26, от тях 11 са публикувани у нас и 6 в чужбина, 2 в индексирани списания от Scopus и 1 публикация с Global Impact Factor. Втори автор е на 8 публикации , от тях 6 броя у нас и 2 в чужбина. В една публикация е трети автор, също в индексирано списание от Scopus.

Публикациите са в престижни научни списания като сп. Спорт и наука у нас, Физичка култура (Скопие), Journal of Physical Education and Sport (Румъния), International Journal Knowledge in Practice (Скопие).

Представената ми за рецензиране научноизследователска продукция е също по теми в областта на професионалното направление на конкурса, което осигурява задълбочена научна и теоретико-методическа подготовка за лекционна и научна дейност. От научната продукция (32бр.), на рецензиране подлежат 29 заглавия, 3 не се рецензират, поради това, че са част от процедурата по защита на дисертационен труд (публ. № 30,31,32).

Най-значимата научна разработка от научноизследователска продукция на Даниела Лекина, е самостоятелната монография „Плуване през целия живот“. Оценявам я като стойностна научна разработка с подчертани ползи относно методиката на обучение по плуване. В глава I са разгледани основните общотеоретични основи на ползите и предимствата на заниманията с плуване. Особено ценна за практиката е глава II, която съдържа специализирана методика „Плуване през целия живот“. Ефективността на методиката се доказва на базата на проведено експериментално изследване и анализ на получените резултати. Глава III съдържа система за оценка и контрол на придобитите плувни умения на обучаемите.

Наличието на учебник в съавторство по преподаването на студентите от Даниела Лекина учебна дисциплина „Плуване“, позволява учебния материал да се усвоява по-добре. Основните и най-значими глави „Техника на плувните стилове“ и „Основи на обучението“ са разработени от нея на достъпен език и позволяват да се придобиват трайни знания от студентите.

Останалите публикации са групирани в четири основни направления:

I. Оптимизиране на учебния процес по плуване на студентите (11 публ.).

Загубите на човешки животи на вода в нашата страна биха били значително по-малко, ако плувната подготвеност на българина беше по-добра. За да се постигне това от голямо значение е подготовката на високо квалифицирани специалисти по плуване (учители, треньори, кинезитерапевти). Ето защо следва да се оценят високо положените усилия от гл. асистент, д-р Даниела Лекина, да търси и внедрява в обучението със студентите по плуване, ефективни, научно обосновани педагогически практики и модели, които откриваме в посочените публикации (публ.4,6,8,27).

Като иновационни в методиката на обучение по плуване следва да се оценят изследваните подходи за използване предразположеността на студентите към определен плувен стил, формиране на мотивация и нагласа за ускорено обучение по плуване, индивидуален подход към обучаемите за постигане на по-добър успех, познаване на индивидуалния-конституционен тип на обучаемите (публ.7,9,14,20,28).

Адмирации заслужава разработката отнасяща се за студентите, имащи здравословни проблеми и използването на средствата на плуването за тяхното възстановяване (публ.5).

II. Осигуряване на учебния процес по плуване в училищата (4 публ.).

Поради редица причини плуването във физическото възпитание в българското училище не е задължителен модул. Това е една от причините значителна част от учениците да не участват в плувни занимания. Похвален е опита на гл.асистент, д-р Даниела Лекина, да съдейства за преодоляване на това „статукво“ и допринесе за отстраняване на съществуващи слабости в обучението по плуване. Разработената и внедрена програма от нея в VI клас на българското училище способства, да се овладеят трайни навици за плуване, формиране на устойчив интерес и

мотивация за практикуване на плуване и здравословен начин на живот (публ.16 и 17).

Приложената методика за обучение по плуване на 7-8 годишни деца осигурява по-ефективна адаптация във водата и успешно изграждане на плувни умения сред децата (публ.10).

III. Занимания със спорт на хора в неравностойно положение (8публ.).

Впечатляваща е научно-изследователската работа на кандидатът, за ролята и мястото на плуването в спортните занимания на хората с увреждания. Разработените методики за лечебно плуване подпомагат повишаването на мускулния тонус на занимаващите се, подобряват мускулната сила и подвижността на ставите за възстановяване на двигателните навици (публ.21). Похвални са усилията за лечение или коригиране на неправилна стойка (публ.26), лечение на заболяване на сърдечно съдовата система (публ.26) и комплексната рехабилитация на деца с ДЦП (публ. 11,12,23,24 и 27). Всичко това дава основание да се посочи, че Даниела Лекина е част от уважаваните специалисти в областта на лечебната физкултура.

IV. Управление на учебно-тренировъчния процес по плуване (3 публ.)

Резултатите в изследванията на кандидатът в областта на управлението на учебно-тренировъчния процес по плуване, позволяват да се идентифицират важни за теорията и практиката данни. Установени са пътищата за оптимизиране на техниката на плувен стил бруст, след прилагане методика за определяне на броя загребвания на една дължина (публ.8). Изяснени са различните пътища за пренасяне на енергия в мускулните клетки по време на тренировка по плуване (публ.16). Експериментирано е планиране с три цикъла (всеки цикъл със разработен обем, натоварване, интензивност и почивка) с внимание към пред

състезателната подготовка за постигане на максимален резултат на състезание (публ.19).

От приложената справка е видно, че Даниела Лекина има **8 цитирания** в рецензирани реферирани в чужбина списания и научни трудове в нашата страна. Участието и в **проекти** включва 9 изяви: в един проект по наредба 9; в 5 проекта на ПК „Пирин“; 3 проекта на ЮЗУ „Н.Рилски“.

Обобщено най-значимите научно-теоретични и приложни приноси на кандидатът се изразяват в следното:

1. Анализирани са задълбочено съвременните тренировъчни модели по плуване и са идентифицирани съществуващите дефицити в обучението по плуване на студентите.

2. Разработена е и внедрена в практиката специализирана методика за едновременен подход за обучение на студентите в два или три плувни стила и тестова батерия за оценка и контрол.

3. Установено е положително въздействие на лечебното плуване при деца и възрастни с различни заболявания.

4. Внедрени са в практиката методики за лечебно плуване с деца страдащи от ДЦП и гръбначни изкривявания, и възрастни със заболявания на сърдечно-съдовата и нервна системи .

5. Реализация на нов модел за оценка на студентите в обучение по плуване и тестване за оценка на теоретичните знания по плуване с определяне на коефициент на усвоеност на знанията.

6. Внедряване на учебна програма по плуване на ученици от VI клас на ОУ и актуализирана методика за обучение по плуване на 7-8 годишни деца.

7. Изследване ефективността на планиране с три цикъла (всеки цикъл със разработен обем, натоварване, интензивност и почивка) в целогодишната подготовка на плувци.

8. Подобряване техниката на плувния стил „Кроул“ чрез определяне на тренировъчния брой загребвания на състезателите.

Критични бележки и препоръки:

1. Да участва по-активно в подготовката на студентите за дипломиране чрез защита на дипломни работи и поеме ръководството на дипломанти.

2. Да съдейства за организиране с бъдещите спортни педагози на обучение по оцеляване на вода, плуване с дрехи и овладяване на умения за излизане от потънали машини.

На цялостната научната и научно-приложната продукция на гл. асистент, д-р Даниела Лекина може да се даде високата оценка и да се обобщи, че тя е утвърден специалист и сериозен научен работник в областта на Физическо възпитание и спорта, и конкретно в областта на плуването.

Гл.асистент, д-р Даниела Лекина има впечатляваща **извън аудиторна заетост**. Член е на: Съюза на учените; УС на ПК „Пирин“; екип за вътрешни одити в ЮЗУ „Н.Рилски“; ФК на Факултет „ОЗЗГС“; комисии за атестиране на академичния състав във Факултет „ОЗЗГС“ и програмна акредитация и др.

Носител е на престижни награди за изключителен принос към плувния спорт.

В заключение, въз основа на качествата на научната продукция на гл. асистент, д-р Даниела Лекина, нейния преподавателски опит, и цялостната и многообразна дейност, която оценявам положително, предлагам на Научното жури да и присъди академичната длъжност „Доцент“ по професионалното направление 7.6. Спорт (Плуване).

23.10.2017г.

Изготвил рецензията:

проф. Симеон Йорданов, дн